

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ГРАМАТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ»

на 2026/2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Сухачова Наталія Сергіївна

к. філол. н.,

доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-095-63-33-897
Електронна адреса	sukhachova2014@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка «Студентові»
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів навичок адекватного перекладу тексту з урахуванням його граматичної структури; ознайомлення з аналітичним устроєм англійської мови, її специфічними граматичними формами, синтаксичними конструкціями, особливостями пунктуації; детальне вивчення розбіжностей між англійською та українською мовами на граматичному рівні в перекладацькому аспекті.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 90 год.).
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод (розповідь, демонстрація, лекція); проблемний метод; метод інтерактивного навчання (інтерактивні презентації; дискусії; рольові ігри; аналіз історій і ситуацій); метод контролю та самоконтролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК).
Пререквізити	ОК «ОІМ: практична граматики англійської мови», «Практика перекладу з англійської мови».
Постреквізити	ОК «Усний переклад».
Мова викладання	Англійська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПР01); • ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР02); • знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПР10); • аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПР12); • знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПР16).	• здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філологічної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавства та літературознавства, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК). • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК05); • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06); • здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК09); • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК10); • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК11); • здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (СК02); • здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-устильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК06); • усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК09); • здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1 Специфічні граматичні явища англійської мови та їх відтворення при перекладі		
Тема 1 Граматичні проблеми перекладу	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Граматичні проблеми перекладу», «Граматичні трансформації», «Граматичні проблеми науково-технічного перекладу».
Тема 2 Переклад присудка	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Переклад присудка», «Часові форми дієслова», «Форми наказового способу дієслова», «Форми пасивного стану дієслова», «Складний іменний присудок», «Фразеологічний присудок», «Складні модальні присудки з must, have to і should», «Складні модальні присудки з may, might, can і could», «Складні модальні присудки з will, would, need і ought to», «Складний модальний присудок з to be to».
Тема 3 Переклад підмета	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Формальний підмет there», «Неозначний займенник one у функції підмета», «Займенник it у функції підмета», «Герундій у функції підмета», «Інфінітив у функції підмета».
Тема 4 Переклад додатка	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Переклад додатка», «Формальний додаток one», «Формальний додаток it», «Займенник-замінник one», «Займенники-замінники that/those та these», «Інфінітив у функції додатка», «Об'єктно-предикативна інфінітивна конструкція», «Об'єктно-предикативна дієприкметникова конструкція», «Герундій у функції додатка».
Тема 5 Переклад детермінатів речення	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Прислівники на -ly», «Інфінітивні парентетичні речення», «Інші парентетичні елементи».
Тема 6 Переклад обставин	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Прислівники на -ly», «Інфінітив у функції обставини мети», «Інфінітив у функції обставини наслідку», «Інфінітив у функції обставини ступеня», «Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот», «Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот», «Герундій та герундіальна конструкція».
Тема 7 Переклад означення	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Іменник як лівостороннє означення», «Інфінітив», «Герундій», «Дієприкметник I та відповідна дієприкметникова конструкція», «Дієприкметник II та відповідна конструкція».

		дієприкметникова конструкція».
Модуль 2 Редагування перекладів з урахуванням граматичних особливостей англійської та української мов		
Тема 8 Передача значень синтаксичних конструкцій	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Конструкції логічної емпізи», «Порядок членів речення та речень», «Порівняльні та псевдопорівняльні конструкції», «Каузативні конструкції», «Герундіальна конструкція».
Тема 9 Морфологічні труднощі перекладу	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Форми числа іменників», «Абсолютний генетив», «Субстантивований прикметник».
Тема 10 Порівняння перекладів з оригіналами	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Редагування перекладів. Комплексні вправи з різних граматичних труднощів перекладу

Інформаційні джерела

Основні

1. Воронова З. Конспект лекцій з дисципліни «Порівняльна граматики англійської та української мов» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія». Кам'янське : ДДТУ, 2023. 70 с.
2. Сухачова Н. С., Стеценко В. В. Лексико-семантичні особливості термінів-комполітів англійської терміносистеми менеджменту. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. № 78 (2). С. 226–231.
3. Сухачова Н. С. «Неологізми англійської економічної терміносистеми: лінгвопрагматичний аспект». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)*. Вид. Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 2021. № 7 (345). С. 153–160.
4. Фінчук Г. В., Скребкова М. А. *Practical Grammar of the English Language*. Новий світ – 2000, 2023. 640 с.
5. Altshuler D., Truswell R. *Coordination and the Syntax – Discourse Interface*. Oxford : Oxford University Press, 2023. 336 p.
6. Murphy Raymond. *English Grammar in Use Fifth Edition Intermediate with answers and Interactive eBook*. Cambridge University Press, 2019. 396 p.

Додаткові

7. Oxford Exam Trainer B2 Student's Book. Oxford University Press, 2020. 183 p.
8. Oxford English Grammar Course Advanced with answers and e-book. Oxford University Press, 2019. 254 p.
9. The New International Webster's Dictionary & Thesaurus of the English Language. Trident Reference Pub, 2023. 1200 p.

Електронні ресурси

10. <https://www.indeed.com/career-advice/resumes-cover-letters/cover-letter-checklist/>
11. <https://learnenglish.britishcouncil.org/business-english/english-for-emails>
12. <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/graded-reading/walk-forest-level-1>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Граматики проблеми перекладу», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перерахування результатів навчання, зданих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання зданих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Можливість перерахування окремих тем/модулів навчальної дисципліни за результатами навчання зданих шляхом неформальної/інформальної освіти відповідно до тематики навчальної дисципліни: платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/>, платформа EdEra <https://ed-era.com/>, платформа Coursera <https://www.coursera.org/>, платформа RWS <https://www.rws.com/> та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediynosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): захист домашнього завдання (7 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів).	50
Модуль 2 (теми 8-10): захист домашнього завдання (7 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів).	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових конференціях	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни